

УДК 334.723:657

JEL classification: O10; M40

DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2021.6\(39\).179-186](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2021.6(39).179-186)

Л. В. Кононенко, доц., канд. екон. наук

Н. П. Сисоліна, доц., канд. екон. наук

О. С. Чумаченко, доц., канд. техн. наук

Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна

Звітність підприємств в умовах сталого розвитку: сучасний стан, проблеми, перспективи, інформаційне забезпечення

Статтю присвячено дослідженню проблем задоволення інформаційних запитів користувачів звітності підприємств на сучасному етапі розвитку суспільства. Доведена нездатність діючої парадигми бухгалтерської звітності вирішувати питання, які сучасне суспільство висуває до неї. Це обумовило виникнення нової парадигми звітності - інтегрованої. Обґрунтовано, що основною передумовою її виникнення слугувала позиція міжнародних організацій щодо сталого розвитку суспільства як єдиного напрямку, який надає можливість забезпечити потреби як сучасного, так і майбутнього покоління. Розглянуто основні компоненти концепції сталого розвитку.

фінансова звітність, інтегрована звітність, сталий розвиток, інформаційні запити, користувачі

Л. В. Кононенко, доц., канд. екон. наук

Н. П. Сисоліна, доц., канд. екон. наук

А. С. Чумаченко, доц., канд. техн. наук

Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна

Отчетность предприятий в условиях устойчивого развития: современное состояние, проблемы, перспективы, информационное обеспечение

Статья посвящена исследованию проблем удовлетворения информационных запросов пользователей отчетности предприятий на современном этапе развития общества. Доказана неспособность действующей парадигмы бухгалтерской отчетности решать вопросы, которые современное общество предъявляет к ней. Это обусловило возникновения новой парадигмы отчетности - интегрированной. Обосновано, что основной причиной ее возникновения служила позиция международных организаций по устойчивому развитию общества как единого направления, которое дает возможность обеспечить потребности как современного, так и будущего поколений. Рассмотрены основные компоненты «концепции устойчивого развития».

финансовая отчетность, интегрированная отчетность, устойчивое развитие, информационные запросы, пользователи

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку людства характеризується низкою проблем, які викликають серйозне занепокоєння на міжнародному рівні. Для їх вирішення була розроблена, так звана, «концепція сталого розвитку». На сьогодні існує безліч підходів щодо її визначення і трактування складових. Проте, більшість вчених до основних складових сталого розвитку відносять повагу та турботу про спільноту; екологічну гідність; соціальну та економічну справедливість; демократію, ненасилля та мир. Саму ж доктрину сталого розвитку розглядають як «трикомпонентну систему, побудовану на засадах балансування і узгодженості, що об'єднує всі трансформаційні процеси у такі складові: економічну, екологічну і соціальну» [3, с. 132]. При цьому сталий розвиток за «своїм внутрішнім змістом передбачає перманентне відтворення динамічної рівноваги з періодичною зміною його рівня, при якому б відбувалося постійне вирішення суперечностей між внутрішніми компонентами системи» [10].

Однією з основних компонент, які забезпечують реалізацію концепції сталого розвитку, є його інформаційне забезпечення, одним із джерел якого є фінансова звітність, яка формується у системі бухгалтерського обліку [6, с. 162]. Проте, сучасний

етап розвитку характеризується невідповідністю інформаційного забезпечення фінансової звітності підприємств потребам користувачів у цьому напрямі. Це обумовило зародження нової парадигми звітності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні питання формування звітності і методичні підходи до її складання досліджували у своїх працях вітчизняні та закордонні вчені. Так, праці К. Безверхого спрямовані на дослідження методичних засад формування інтегрованої звітності підприємства [1]. М. Бонк присвятив свої праці дослідженню питань трансформації фінансової звітності [2]. Дослідження В. Жука присвячені системі звітно-облікового забезпечення управління [4]. М. Корягін і П. Куцик ґрунтовно дослідили проблеми та визначили перспективи розвитку бухгалтерської звітності [8]. Крім того, праці М. Корягіна присвячені питанням коригування фінансової звітності для потреб оцінки вартості підприємства [7], процесам трансформації бухгалтерської звітності [9].

Ф. Сафанова досліджувала методику формування інтегрованого звіту [15]. Праці Я. Соколова присвячені історичному аспекту розвитку звітності [16]. Н. Шалімова спрямувала свої дослідження на вплив елементів облікової політики на формування показників фінансової звітності [17]. Результати досліджень учених-економістів характеризуються глибиною теоретичних висновків, значущістю висвітлених питань і узагальнень та становлять значний вклад у розвиток вітчизняної системи обліку та звітності. Проте, потребують подальшого дослідження питання сучасного стану забезпечення інформаційних запитів користувачів звітності підприємств в умовах сталого розвитку та окреслення напрямів подолання існуючих невідповідностей.

Постановка завдання. Мета статті полягає у дослідженні сучасного стану забезпечення інформаційних запитів користувачів звітності підприємств в умовах сталого розвитку та окреслення напрямів подолання існуючих невідповідностей.

Викладення основного матеріалу. Перехід світової економіки на модель сталого розвитку обумовлює необхідність «отримання інформації щодо впливу діяльності суб'єктів господарювання на економіку, екологію та соціальну сферу» [5, с. 62]. Якщо економічні показники знаходять своє відображення у фінансовій звітності, то показники екологічної та соціальної діяльності у ній не відображаються. Це обумовлює зміни «вимог щодо змісту ... інформації» [14, с. 30]. Тому останнім часом спостерігається поетапне впровадження нових форм і видів звітів підприємств. Такі тенденції обумовили створення міжнародних організацій, метою діяльності яких є забезпечення регулювання та методологічна і методична підтримка формування та подання звітності. Реалізація цієї мети здійснюється на підставі впровадження стандартів та розробці методичних рекомендацій щодо їх застосування та принципів і форматів складання.

Виникнення нової парадигми звітності є логічним, «оскільки зміни, що відбулись протягом останніх років в інституційному середовищі бухгалтерського обліку, повинні бути обов'язково враховані шляхом удосконалення облікового методологічного апарату. Перехід від однієї парадигми до іншої характеризується наявністю глибоких структурних зрушень в існуючій концепції бухгалтерської звітності, що значно змінює розуміння її сутності та зумовлює необхідність розробки нових моделей прийняття рішень користувачами на її основі (на основі фінансових та нефінансових показників)» [8, с. 141]. М. Корягін зазначає, що «сьогодні відбувається парадигмальний зсув – перехід від четвертої до п'ятої парадигми бухгалтерської звітності та поступовий процес її остаточного оформлення і формування» [8, с. 142]. При цьому він акцентує увагу на тому, що «одним із визначальних елементів п'ятої парадигми є інтегрована звітність, яка є конгломератом бухгалтерсько-управлінських

звітів, які відображають здатність підприємства генерувати вартість, що надається зовнішнім користувачам для прийняття рішень» [8, с. 142]. Таким чином, інтегрована звітність дає можливість поєднання у єдиній формі різнопланових інформаційних ресурсів, що інформаційно забезпечує прийняття оптимальних управлінських рішень. При цьому досягається прозорість для всіх користувачів стану підприємства, його переваг та недоліків.

С. Адамс та Р. Сімнетт зазначають, що «інтегрована звітність є новою парадигмою звітності, яка є цілісною, стратегічною, адаптивною, суттєвою і актуальною до різних часових вимірів» [18, с. 292].

Саме нездатність діючої парадигми бухгалтерської звітності вирішувати питання, які сучасне суспільство висуває до неї, обумовило необхідність виникнення нової. Так, сьогодні, як ніколи раніше, постала проблема охорони навколишнього середовища, а фактори небезпеки довкілля та інші ризики не знаходили відображення у основних формах звітності. Щодо допоміжних звітів чи приміток до фінансової звітності, то, хоча іноді такі факти і знаходили відображення, вони не мали систематизованого характеру та, як правило, не привертали увагу користувачів. Таким чином, сьогодні є актуальною розробка рекомендацій щодо забезпечення довгострокової життєздатності і стратегічної стійкості підприємств з врахуванням вимог сьогодення. Це обумовлює зміни запитів користувачів щодо бухгалтерської звітності, насамперед щодо нефінансової інформації. Вимоги сьогодення щодо бухгалтерської звітності – це відображення у ній інформації, яка дасть можливість користувачу відповісти на питання щодо соціально-економічного стану підприємства (соціальні, екологічні, управлінські на інші аспекти).

Значущість зазначеного питання підкреслює зацікавленість ним на міжнародному рівні. Так, Комітет з міжнародної інтегрованої звітності у документі «До інтегрованої звітності. Об'єднуючи вартість у XXI столітті» зазначив необхідність перегляду існуючої моделі звітності. До основних причин, які обумовлюють трансформування звітності, були віднесені зміни умов та методів ведення бізнесу, застосування підходів до генерування підприємствами своєї вартості тощо. В цілому цей процес відображає наступні тенденції: «глобалізація; зростання політичної діяльності у всьому світі у відповідь на фінансову, управлінську та інші кризи; завищені очікування корпоративної прозорості та підзвітності; фактичний і перспективний дефіцит ресурсів, зростання кількості населення і екологічні проблеми» [20, с. 2]. Ці обставини обумовлюють трансформування як сучасної облікової системи так і діючої парадигми звітності з метою забезпечення інформаційних потреб користувачів в умовах соціально-економічних реалій.

Отже, сучасний етап розвитку суспільства обумовлює зміну парадигми бухгалтерської звітності, яка повинна привести до подолання розриву між інформаційним наповненням звітності та потребами користувачів.

На сьогодні серед науковців і практиків немає єдиного підходу щодо категорії «інтегрована звітність». Більшість науковців погоджуються із визначенням, яке розроблено Комітетом з міжнародної інтегрованої звітності: інтегрована звітність – «це процес, який призводить до подання організацією відомостей, які виражаються у випуску періодичного інтегрованого звіту про створення цінності протягом певного часу. Інтегрований звіт являє собою стислий виклад інформації про те, як стратегії організації, управління нею, її діяльність та перспективи в контексті зовнішнього середовища, допомогли створити цінність в короткостроковій, середньостроковій і довгостроковій перспективі» [8].

Ф.Ю. Сафанова при дослідженні інтегрованої звітності зазначає, що «основними перевагами застосування інтегрованої звітності є:

- поліпшення відносин з інвесторами та іншими заінтересованими особами;
- збільшення прозорості та достовірності наданої інформації;
- контроль і управління ризиками організації, ефективністю використання ресурсів;
- короткий і інтегрований формат наданої інформації в єдиному звіті» [15, с. 53-54].

У проекті Міжнародного формату інтегрованої звітності (2013 р.) зазначені «наступні види капіталу, в розрізі яких надається інформація про використання загального капіталу підприємства і впливу на нього стратегії підприємства: фінансовий, промисловий, інтелектуальний, людський, соціальний, природний» [13, с. 2]. Д. О. Панков зазначає, що «більш змістовна інтегрована звітність відображає раціональне управління такими формами капіталу, як, наприклад, інтелектуальний, природний, соціальний, що, в свою чергу, дозволяє оцінювати і підтримувати вартість у довгостроковому періоді» [12, с. 274]. Проте «даний набір складових капіталу, запропонований в проекті, в майбутньому може бути дещо розширений. Зокрема, Європейська комісія вже пропонує, щоб компанії, як мінімум, розкривали інформацію про наступні об'єкти і процеси: вплив на навколишнє середовище; соціальне значення та значення для працівників; виконання людських прав; антикорупційні заходи та хабарництво» [7, с. 151].

Слід зазначити, що інтегрована звітність орієнтована на інформаційне забезпечення стратегічного управління. Це обумовило визначення певним колом дослідників інтегрованого звіту «як короткого повідомлення про те, як стратегія, управління, ефективність і перспективи організації в контексті її зовнішнього середовища призводять до створення вартості в короткостроковій, середньостроковій і довгостроковій перспективі» [8]. Отже, інформація, яка наведена у інтегрованій звітності, має інше наповнення ніж фінансова. Так фінансова звітність є нечутливою до факторів вартості сучасного бізнесу. Облікові методи, «на основі яких вона формується, досить погано пристосовані для відображення драйверів вартості нематеріальних активів та інших активів інтелектуальної природи (брендів, людських ресурсів, мереж, клієнтських баз та інтелектуальної власності)» [8]. Однак у майбутньому успіх компанії залежатиме все більше від «її здатності створювати вартість, використовуючи різні види ресурсів – природні, соціальні, людські чи фінансові. Заінтересовані сторони будуть все частіше шукати інформацію про те, як компанії пов'язують свою бізнес-стратегію з їх фінансовою та не фінансовою діяльністю» [8].

Слід зазначити, що процес впровадження у практику інтегрованої звітності передбачає вирішення цілого комплексу задач. Так, Ф.Ю. Сафанова зазначає, що «необхідність застосування нового формату звітності – інтегрованого звіту, є очевидною, але при цьому на даному етапі залишається невирішеним ряд проблем в області його формування:

- питання методики формування інтегрованого звіту;
- структура та зміст звіту;
- впровадження процесу формування інтегрованого звіту у звітний процес організації» [15, с. 53-54].

К.В. Безверхий підкреслює, що «основними проблемами при реалізації концепції інтегрованої звітності на підприємстві є відсутність прийнятої методики формування

такої звітності та визначення її змісту. Розробка етапів та кроків формування інтегрованої звітності дозволять зробити її більш структурованою і змістовною» [1].

Н. О. Лоханова акцентує увагу на таких проблемах формування інтегрованої звітності:

- «складність забезпечення суттєвості інформації;
- необхідність забезпечення балансу між розкриттям потрібної, але не надмірної інформації;
- складність забезпечення вимог різних груп користувачів» [11, с. 307].

Д. О. Панков підкреслює, що «інтегрована звітність являє собою новий вектор розвитку складання фінансової звітності, практичний механізм її побудови розроблений не в повній мірі» [12, с. 274]. При цьому вони констатують наявність значного попиту на інформацію, що відображена у інтегрованій звітності.

Проте, на нашу думку, найбільш суттєвою проблемою залишається питання розробки і реалізації механізму формування і оприлюднення інтегрованої звітності. Так, документи, які розроблені Комітетом з міжнародної інтегрованої звітності, містять лише перелік принципів, на які є доцільним орієнтуватися у процесі формування інтегрованої звітності. Впровадження інтегрованої звітності також передбачає розробку теоретичних передумов формування прогнозних показників, що покликано подолати інформаційний розрив між моментом оприлюднення звітності і запитамі внутрішніх користувачів. Так, Р. Каспіна зазначає, що «побудова ефективної системи бізнесу є неможливою без правильних та своєчасних форматів прогнозних звітів, що є частиною інтегрованої звітності» [19, с. 94].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Невідповідність сучасного стану забезпечення інформаційних запитів користувачів звітності підприємств їх потребам обумовила зародження нової парадигми звітності – інтегрованої. Основною передумовою її виникнення є позиція міжнародних організацій щодо сталого розвитку суспільства як єдиного напрямку, який надає можливість забезпечити потреби як сучасного, так і майбутнього поколінь. Інтегрована звітність тісно пов'язана як із фінансовою, так і з не фінансовою інформацією, і є результатом еволюції облікової системи щодо забезпечення інформаційних потреб користувачів, підвищення прозорості даних, релевантності облікової інформації. Перспектива подальших досліджень пов'язується із механізмом реалізації концепцій сталого розвитку.

Список літератури

1. Безверхий К. В. Методичні засади формування інтегрованої звітності підприємства. *Облік і фінанси*. 2014, № 3(65). С. 8-14.
2. Бонк М. Трансформація фінансової звітності з точки зору теорії і практики – основні напрямки змін в XXI столітті. *Журнал європейської економіки*. 2016. Т. 15, № 3. С. 344-357. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jee_2016_15_3_9 (дата звернення: 19.05.2021)
3. Єрешко Ю. О. Аберації парадигми сталого розвитку. *Вчені записки університету "КРОК". Серія : Економіка*. 2021. Вип. 1. С. 131-136. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzuk_2021_1_15 (дата звернення: 19.05.2021)
4. Жук В. М. Система звітно-облікового забезпечення управління: минуле й майбутнє. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 4. С. 107-116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmarpr_2019_4_15 (дата звернення: 19.05.2021)
5. Кононенко Л.В., Юрченко О.В. Нефінансова (соціальна) звітність підприємств та цілі сталого розвитку. *Advances in Technology and Science. Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference*. Berlin, Germany 2021. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=ru&lr=&id=6RUIEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA62&ots=_yDWBbEu-Y&sig=WU85eNQ0brTXF6y_9s2Gb5UKyBA&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false (дата звернення: 17.05.2021).

6. Кононенко Л. В. Інноваційні технології у бухгалтерському обліку. *Фінанси, облік, банки*. 2014. No 1 (20). С. 161–166. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fub_2014_1_23 (дата звернення: 17.05.2021).
7. Корягін М. В. Коригування фінансової звітності для потреб оцінки вартості підприємства. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія : Економічна*. 2014. Вип. 44. С. 90-95. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vlca_ekon_2014_44_20.pdf (дата звернення: 19.05.2021)
8. Корягін М. В., Куцик П. О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2016. 276 с.
9. Корягін М. В. Бухгалтерська звітність та її трансформація. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2018. № 4. С. 38-49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2018_4_6 (дата звернення: 19.05.2021)
10. Круп'як І. Й. Теоретичні домінанти сталого економічного розвитку держави. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_12_40 (дата звернення: 18.05.2021)
11. Лоханова Н. О. Інтеграційні процеси в обліку в умовах інституціональних перетворень : монографія. Херсон : Грінв Д. С., 2012. 400 с.
12. Панков Д. А. Модель стоимостной оценки “человеческого капитала – функции” и методика его отражения в составе интегрированной отчетности бюджетных организаций. *Economics and Management*. 2014. № 3. С. 273-291.
13. Проект міжнародного формату інтегрованої звітності <IR>. URL: http://bdo.com.ua/integrivannaja_otchetnost. (дата звернення: 18.05.2021)
14. Савченко В. Система бухгалтерського обліку як складова системи управління. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2010. Вип. 18 (2). С. 27–33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2010_18%282%29__7 (дата звернення: 18.05.2021).
15. Сафанова Ф. Ю. Методика формирования интегрированного отчета : дис. ... канд. экон. наук : 08.00.12. Санкт-Петербург, 2014. 227 с.
16. Соколов Я. В. История бухгалтерского учета : учебник. М., 2006. 274 с.
17. Шалімова Н. С. Вплив елементів облікової політики на формування показників фінансової звітності бюджетних установ. *Ефективна економіка*. 2020. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_1_14 (дата звернення: 18.05.2021).
18. Adams S. Integrated Reporting: An Opportunity for Australia's Not-for-Profit Sector. *Australian Accounting Review*. 2011. Volume 21. Issue 3. P. 292- 301.
19. Kaspina R. G. Cash Flow Forecasting as an Element of Integrated Reporting: An Empirical Study. *Asian Social Science*. 2015. Vol. 11. No. 11. – P. 89-94. (дата звернення: 17.05.2021).
20. Towards Integrated Reporting. Communicating Value in the 21st Century. IIRC, 2011. 30 p.

References

1. Bezverkhij, K.V. (2014). Metodichni zasady formuvannia intehrovanoi zvitnosti pidpriemstva [Methodological Bases of Creating the Enterprise's Integrated Reporting]. *Oblik i finansy – Accounting & Finance*, 3(65), 8-14 [in Ukrainian].
2. Bonk, M. (2016). Transformatsiia finansovoi zvitnosti z tochky zoru teorii i praktyky – osnovni napriamky zmin v XXI stolitti [Transformation of financial reporting in terms of theory and practice - the main directions of change in the XXI century]. *Zhurnal ievropejs'koi ekonomiky – Journal of European Economy*, Vol. 15, № 3, 344-357. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/jee_2016_15_3_9 [in Ukrainian].
3. Yereshko, Yu.O. (2021). Aberatsii paradyhmy staloho rozvytku [Aberrations of the sustainable development paradigm]. *Vcheni zapysky universytetu "KROK" . Seriya : Ekonomika – Scientific Notes of «KROK» University. Economic Sciences*, Vol. 1, 131-136. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzuk_2021_1_15 [in Ukrainian].
4. Zhuk, V.M. (2019). Systema zvitno-oblikovoho zabezpechennia upravlinnia: mynule j majbutnie [System of Reporting Management Support: the Past and the Future]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktual'ni pytannia nauky i praktyky – Economy, Finances, Management: Topical Issues of Science and Practical Activity*, 4, 107-116. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2019_4_15 [in Ukrainian].
5. Kononenko, L.V., & Yurchenko, O.V. (2021). Nefinansova (sotsial'na) zvitnist' pidpriemstv ta tsili staloho rozvytku [Non-financial (social) reporting of enterprises and goals of sustainable development]. *Advances in Technology and Science: Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference*. Berlin, Germany. Retrieved from https://books.google.com.ua/books?hl=ru&lr=&id=6RUIEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA62&ots=_yDW

- BbEu-Y&sig=WU85eNQ0br TXF6y_9s2Gb5UKyBA&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false [in Germany].
6. Kononenko, L.V. (2014). Innovatsijni tekhnologii u bukhholders'komu obliku. [Innovative technologies in accounting]. *Finansy, oblik, banky – Finance, accounting, banks, 1 (20)*, 161–166. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fub_2014_1_23 [in Ukrainian].
 7. Koriahin, M.V. (2014). Koryhuvannia finansovoi zvitnosti dlia potreb otsinky vartosti pidpriemstva [Adjustment of financial statements for the needs of enterprise value assessment]. *Visnyk Lvivs'koi komertsijnoi akademii. Serii : Ekonomichna – Bulletin of the Lviv Commercial Academy. Series: Economic, 44*, 90-95. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vlca_ekon_2014_44_20.pdf [in Ukrainian].
 8. Koriahin, M.V., & Kutsyk, P.O. (2016). *Problemy ta perspektyvy rozvytku bukhholders'koi zvitnosti [Problems and prospects for the development of accounting]*. Kyiv: Interservis [in Ukrainian].
 9. Koriahin, M.V. (2018). Bukhholders'ka zvitnist' ta ii transformatsiia [Accounting Statements and Their Transformation]. *Naukovyj visnyk Natsional'noi akademii statystyky, obliku ta audytu – Scientific Bulletin of the National Academy of Statistics, Accounting and Audit, 4*, 38-49. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2018_4_6 [in Ukrainian].
 10. Krup'iak, I.J. (2020). Teoretychni dominanty staloho ekonomichnoho rozvytku derzhavy [Theoretical dominants of sustainable economic development of the state]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy, 12*. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_12_40 [in Ukrainian].
 11. Lokhanova, N.O. (2012). *Intehratsijni protsesy v obliku v umovakh instytutsional'nykh peretvoren' [Integration processes in accounting in the conditions of institutional transformations]*. Kherson: Hrin' [in Ukrainian].
 12. Pankov, D.A. (2014). Model' stoimostnoj ocenki “chelovecheskogo kapitala – funkci” i metodika ego otrazhenija v sostave integrirovanoj otchetnosti bjudzhetnykh organizacij [Model for the valuation of "human capital - functions" and the methodology for its reflection in the integrated reporting of budgetary organizations]. *Economics and Management, 3*, 273-291 [in Ukrainian].
 13. Draft international format of integrated reporting <IR>. (n.d.). *bdo.com.u*. Retrieved from http://bdo.com.ua/integrirovannaja_otchetnost [in Ukrainian].
 14. Savchenko, V. (2010). Systema bukhholders'koho obliku iak skladova systemy upravlinnia [System of the accounting as forming managerial system]. *Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky – The Collection of Scientific Works of Kirovohrad National Technical University. Economic Sciences, 18 (2)*, 27–33. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2010_18%282%29_7 [in Ukrainian].
 15. Safanova, F.Yu. (2014). Metodika formirovanija integrirovannogo otcheta [Methodology for generating an integrated report]. *Candidate's thesis*. Sankt-Peterburg [in Russian].
 16. Sokolov, Ja. V. (2006). *Istorija buhgalterskogo ucheta [Accounting history]*. Moskow [in Russian].
 17. Shalimova, N.S. (2020). Vplyv elementiv oblikovoi polityky na formuvannia pokaznykiv finansovoi zvitnosti biudzhetnykh ustanov [The influence of elements of accounting policies on the formation of financial statements of budgetary institutions]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy, 1*. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_1_14 [in Ukrainian].
 18. Adams, S. (2011). Integrated Reporting: An Opportunity for Australia's Not-for-Profit Sector. *Australian Accounting Review, Vol. 21, Issue 3*, 292-301. [in English].
 19. Kaspina, R.G. (2015). Cash Flow Forecasting as an Element of Integrated Reporting: An Empirical Study. *Asian Social Science, Vol.11, No. 11*, 89-94. [in English].
 20. *Towards Integrated Reporting. Communicating Value in the 21st Century*. (2011). IIRC [in English].

Lesya Kononenko, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)

Nataliia Sysolina, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)

Olha Chumachenko, Associate Professor, PhD in Technical (Candidate of Technical Sciences)

Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine

Reporting of Enterprises in the Conditions of Sustainable Development: Current State, Problems, Prospects, Information Support

The current stage in the development of mankind is characterized by low problems that cause serious concerns internationally. To solve them, a so-called "conception of sustainable development" was developed. Most scientists to the main components of sustainable development include respect and concern for the community; environmental dignity; social and economic justice; Democracy, non-violence and peace.

One of the main components that ensure the implementation of the concept of sustainable development is its information provision, one of the sources of which is the financial statements formed in the accounting

system. However, the modern stage of development is characterized by the discrepancy of information provision of financial statements of enterprises in the needs of users in this direction. This caused the birth of a new reporting paradigm.

The emergence of a new reporting paradigm - integrated - is logical, since changes that have taken place over recent years in the institutional accounting environment must be taken into account by improving the accounting methodological apparatus. Integrated reporting makes it possible to combine in a single form of diverse information resources, which informs the adoption of optimal management decisions. In this case, transparency is achieved for all users of the enterprise, its advantages and disadvantages.

It is the inability of the existing paradigm of accounting reporting to solve the issues that modern society puts forward to it, caused the need for a new one. The main prerequisite for its emergence was the position of international organizations on sustainable development of society as a single direction, which provides an opportunity to provide both modern and future generations. Integrated reporting is closely linked both with financial and non-financial, is the result of the evolution of the accounting system to ensure information needs of users, increasing the transparency of data, relevancy of the accounting information.

financial reporting, integrated reporting, sustainable development, information queries, users

Одержано (Received) 08.03.2021

Прорецензовано (Reviewed) 15.05.2021

Прийнято до друку (Approved) 31.05.2021

УДК 657.6

JEL Classification: M40; M41

DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2021.6\(39\).186-197](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2021.6(39).186-197)

О.Б. Пугаченко, доц., канд. екон. наук

Т.В. Фоміна, доц., канд. екон. наук

Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна

Тестування системи обліку та внутрішнього контролю операцій з необоротними активами

У статті доведено, що процедури тестування займають важливе значення при оцінці системи обліку та внутрішнього контролю підприємства. З'ясовано, що наразі відсутнє єдине визначення поняття «тестування», що призводить до неузгодженості та неоднозначності застосування цього терміну. Встановлено, що тестування використовувалось переважно під час проведення аудиторських перевірок, а наразі межі його використання розширились і тести застосовуються при загальній оцінці системи обліку та внутрішнього контролю. Представлений тест оцінки системи обліку та внутрішнього контролю операцій з необоротними активами охоплює всі етапи «життєвого циклу» окремих їх видів на підприємстві.

тестування, облік, внутрішній контроль, необоротні активи, тест системи обліку та внутрішнього контролю

О.Б. Пугаченко, доц., канд. екон. наук

Т.В. Фомина, доц., канд. екон. наук

Центральноукраїнський національний технічний університет, г. Кропивницький, Україна

Тестирование системы учета и внутреннего контроля операций с необоротными активами

В статье доказано, что процедуры тестирования имеют важное значение при оценке системы учета и внутреннего контроля. Выяснено, что сегодня отсутствует единое определение понятия «тестирование», что приводит к несогласованности и неоднозначности применения этого термина. Установлено, что тестирование использовалось преимущественно при проведении аудиторских проверок, а сейчас границы его использования расширились и тесты применяются при общей оценке системы учета и внутреннего контроля. Представленный тест оценки системы учета и внутреннего контроля операций с необоротными активами охватывает все этапы «жизненного цикла» отдельных их видов на предприятии.

тестирование, учет, внутренний контроль, необоротные активы, тест системы учета и внутреннего контроля

© О.Б. Пугаченко, Т.В. Фоміна, 2021